

Treści kształcenia i oczekiwane osiągnięcia ucznia klasy I szkoły podstawowej w roku szkolnym 2015/2016

„PROGRAM EDUKACJI Wczesnoszkolnej. Ćwiczenia z pomysłem”

Treści nauczania z podstawy programowej	Umiejętności podstawowe z programu nauczania	Umiejętności ponadpodstawowe z programu nauczania
1. Edukacja polonistyczna	1. Edukacja polonistyczna	1. Edukacja polonistyczna
1.1 Uczeń korzysta z informacji:	1.1 Uczeń korzysta z informacji:	1.1 Uczeń korzysta z informacji:
a) uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji,	Słucha wypowiedzi dzieci i dorosłych. Stara się zrozumieć, co przekazują. Wykonuje polecenia, zadania zgodnie z wysłuchaną instrukcją. Słuchając tekstów, odróżnia utwory wierszowane od prozy. Słucha efektów dźwiękowych pochodzących z różnych środowisk i rozpoznaje te efekty (przyrodnicze, techniczne, społeczne). Podczas prowadzonej rozmowy słucha innych.	Uważnie słucha dzieci i dorosłych. Rozumie wypowiedzi innych. Słucha w skupieniu i ze zrozumieniem czytanych tekstów literackich. Słucha nagrań audycji radiowych i telewizyjnych i je rozumie. Ilustruje wysłuchane teksty za pomocą prac plastycznych.
b) rozumie sens kodowania oraz dekodowania informacji; odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne, zna wszystkie litery alfabetu; czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci i wyciąga z nich wnioski,	Czyta głośno i po cichu ze zrozumieniem sylaby, wyrazy, zdania. Czyta i rozumie proste, krótkie teksty. Czyta ze zrozumieniem krótkie polecenia. Czyta ze zrozumieniem symbole, piktogramy, znaki informacyjne, tabelki, schematyczne rysunki, wykresy	Czyta płynnie krótkie teksty. Czyta po cichu i głośno ze zrozumieniem: krótkie teksty informacyjne, pytania, polecenia, nazwy geograficzne, symbole, liczby zapisane cyframi i słownie, krótkie teksty encyklopedyczne, daty, zapisy w kalendarzu.

	wynikające z realizowanych treści. Zna wszystkie litery alfabetu. Rozpoznaje w tekstach wszystkie litery, dwuznaki, zmiękczenia.	
c) wyszukuje w tekście potrzebne informacje i w miarę możliwości korzysta ze słowników i encyklopedii przeznaczonych dla dzieci,	Korzysta z podręczników, zeszytów ćwiczeń pod kierunkiem nauczyciela.	Korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, np. z podręczników, albumów, encyklopedii, słowników.
d) zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki; potrafi z nich korzystać;	Poznaje teksty użytkowe: zaproszenie, życzenia, list.	Wie, że poznane formy użytkowe mogą być wykorzystywane w życiu codziennym, np. życzenia, zaproszenie, list.
1.2 Uczeń analizuje i interpretuje teksty kultury:	1.2 Uczeń analizuje i interpretuje teksty kultury:	1.2 Uczeń analizuje i interpretuje teksty kultury:
a) przejawia wrażliwość estetyczną, rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi,	Rozumie pojęcia zawarte w czytanych treściach. Wyodrębnia i nazywa w mowie i piśmie wyrazy oznaczające nazwy ludzi, roślin, rzeczy, czynności i stanów, cech.	Wiąże treść utworu literackiego z różnymi formami ekspresji słownej, plastycznej, ruchowej.
b) w tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów,	Wiąże treść czytanych tekstów z ilustracjami. Ustala kolejność wydarzeń.	Wyodrębnia w utworze osoby, zdarzenia oraz zdania na określony temat.
c) czyta teksty i recytuje wiersze, z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji,	Odtwarza z pamięci teksty dla dzieci.	Czyta i recytuje wiersze oraz krótkie fragmenty prozy.
d) ma potrzebę kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci, czyta wybrane przez siebie i wskazane przez nauczyciela książki, wypowiada się na ich temat;	W miarę możliwości czyta lektury wskazane przez nauczyciela. Czyta zdania o życiu dzieci w innych krajach. Korzysta z biblioteki (z pomocą osoby dorosłej). Interesuje się książką i czytaniem.	Czyta lektury wskazane przez nauczyciela i wypowiada się na ich temat. Czyta krótkie teksty o życiu dzieci w innych krajach.
1.3 Uczeń tworzy wypowiedzi:	1.3 Uczeń tworzy wypowiedzi:	1.3 Uczeń tworzy wypowiedzi:
a) w formie ustnej i pisemnej: kilkuzdaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie, krótki opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie,	W miarę poprawnie gramatycznie wypowiada się na temat własnych przeżyć, wydarzeń z życia, ilustracji, czytanych i słuchanych utworów. Opowiada o sytuacjach, w jakich się znajduje. Tworzy spontaniczne wypowiedzi na podstawie obserwacji, przeżyć, doświadczeń. W wypowiedziach zachowuje zgodność formy wyrazowej.	Wypowiada się poprawnie gramatycznie. Tworzy kilkuzdaniowe ustne i pisemne wypowiedzi na określony temat.

	Pisze odpowiedzi na pytania.	
b) dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych,	Używa właściwych sygnałów niewerbalnych odpowiednio do sytuacji. We właściwy sposób artykułuje swoje potrzeby, oczekiwania.	Dostosowuje formy komunikowania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej.
c) uczestniczy w rozmowach, także inspirowanych literaturą: zadaje pytania, udziela odpowiedzi, prezentuje własne zdanie i formułuje wnioski; poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych,	Prowadzi rozmowę na tematy dotyczące zainteresowań, doświadczeń, przeżyć oraz literatury. Stawia pytania i odpowiada na nie. Rozumie pojęcia związane z realizowaną tematyką i uwzględnia je w swoich wypowiedziach. Omawia etapy swojej pracy i ocenia efekty	Stosuje w mowie elementy techniki języka mówionego (tempo, pauza, intonacja). Stawia pytania związane z wydarzeniami z życia, własnymi zainteresowaniami, czytаныmi i wysłuchanymi tekstami. Udzielając odpowiedzi na pytania, zwraca uwagę na poprawność gramatyczną formułowanych zdań. Wypowiada się na temat własnej pracy, omawia jej przebieg i efekty.
d) dba o kulturę wypowiedzania się; poprawnie artykułuje głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzy i właściwą intonację w zdaniu oznajmującym, pytającym i rozkazującym; stosuje formuły grzecznościowe,	Rozmawia w kulturalny sposób i stosuje zwroty grzecznościowe.	Formułuje i artykułuje zdania pytające, oznajmujące, rozkazujące, wykrzyknikowe. Stosuje zwroty grzecznościowe.
e) rozumie pojęcia: wyraz, głoska, litera, sylaba, zdanie; dostrzega różnicę między literą i głoską; dzieli wyrazy na sylaby; oddziela wyrazy w zdaniu, zdania w tekście,	Zna określenia; głoska, litera, sylaba, wyraz, zdanie, i posługuje się nimi ze zrozumieniem. Dzieli słowa na głoski i sylaby.	Potrafi wskazać różnicę między głoską i literą. Dzieli wyraz na sylaby. Wyróżnia wyrazy w zdaniach i zdania w tekście. Zna alfabet.
f) pisze czytelnie i estetycznie (przestrzega zasad kaligrafii), dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną oraz interpunkcyjną,	Pisze elementy literopodobne. Pisze poprawnie litery, wyrazy, zdania i stara się uwzględniać właściwy kształt liter, poprawne ich łączenia oraz równomierne położenie i jednolite pochylenie. Pisze znaki i symbole w zakresie realizowanej tematyki.	Pisze kształtnie i starannie litery, wyrazy i zdania, uwzględniając właściwy kształt liter oraz poprawne ich łączenie, równomierne położenie i jednolite pochylenie. Właściwie stosuje w piśmie kropkę, pytajnik, wykrzyknik, wielką literę.
g) przepisuje teksty, pisze z pamięci i ze słuchu;	Przepisuje litery, wyrazy, zdania zapisane za pomocą liter pisanych i drukowanych. Pisze z pamięci proste wyrazy i krótkie zdania. Pisze ze słuchu proste wyrazy. Pisze wielką literę na początku zdania, w imionach i nazwiskach. Przenosi wyrazy do	Bezbłędnie i starannie przepisuje litery, wyrazy, zdania, zapisane za pomocą liter pisanych i drukowanych. Pisze z pamięci wyrazy i krótkie zdania zgodnie z wymową. Przepisując teksty drukowane, stosuje właściwe litery pisane,

	następnej linii, dzieląc je na sylaby. Podpisuje obrazy i ilustracje. Pisze swoje imię i nazwisko (podpisuje się). Pisze liczby w zakresie 10.	zdania oraz krótkie teksty z: – wyrazami z rz i ó wymiennym, – wyrazami z h i ch najczęściej spotykanymi.
1.4 Uczeń wypowiada się w małych formach teatralnych:	1.4 Uczeń wypowiada się w małych formach teatralnych:	1.4 Uczeń wypowiada się w małych formach teatralnych:
a) uczestniczy w zabawie teatralnej, ilustruje mimiką, gestem, ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślonego,	Bierze udział w zabawach teatralnych. Uczestniczy w grach dramowych. Wiąże treść czytanych zdań z różnymi formami ekspresji, doświadczeniami, przeżyciami.	Aktywnie uczestniczy w zabawach teatralnych zainspirowanych tekstem, opowiadaniem, sztuką teatralną, historyjką obrazkową, audycją. Ilustruje zachowania bohaterów mimiką, gestem, ruchem.
b) rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie.	Przygotowuje proste rekwizyty. Potrafi posługiwać się rekwizytami. Rozumie ich umowne znaczenie.	Samodzielnie przygotowuje proste rekwizyty i posługuje się nimi.
2. Język obcy nowożytny	2. Język obcy nowożytny	2. Język obcy nowożytny
Umiejętności podstawowe i ponadpodstawowe przewidziane do osiągnięcia podczas nauki języka obcego nowożytnego bazują na zapisach podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych na I etapie edukacyjnym oraz na wybranych przez zespół nauczycieli materiałach edukacyjnych.	Umiejętności podstawowe i ponadpodstawowe przewidziane do osiągnięcia podczas nauki języka obcego nowożytnego bazują na zapisach podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych na I etapie edukacyjnym oraz na wybranych przez zespół nauczycieli materiałach edukacyjnych.	Umiejętności podstawowe i ponadpodstawowe przewidziane do osiągnięcia podczas nauki języka obcego nowożytnego bazują na zapisach podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych na I etapie edukacyjnym oraz na wybranych przez zespół nauczycieli materiałach edukacyjnych.
3. Edukacja muzyczna	3. Edukacja muzyczna	3. Edukacja muzyczna
3.1 W zakresie odbioru muzyki:	3.1 W zakresie odbioru muzyki:	3.1 W zakresie odbioru muzyki:
a) zna i stosuje następujące rodzaje aktywności muzycznej: – śpiewa proste melodie, piosenki z repertuaru dziecięcego; wykonuje śpiewanki i rymowanki; śpiewa w zespole piosenki ze słuchu (nie mniej niż 10 utworów w roku szkolnym); śpiewa z pamięci hymn narodowy, – odtwarza proste rytmy głosem, – odtwarza i gra na instrumentach perkusyjnych proste rytmy i wzory rytmiczne, – odtwarza i gra na	Śpiewa piosenki jednogłosowe indywidualnie i zespołowo. Gra na dostępnych mu instrumentach perkusyjnych i przedmiotach akustycznych. Akompaniuje do piosenek i zabaw za pomocą efektów akustycznych z wykorzystaniem różnych przedmiotów, instrumentów perkusyjnych i niemelodycznych. Reaguje na zmiany tempa, dynamikę, wysokość dźwięków. Różnymi sposobami realizuje proste schematy rytmiczne.	Poprawnie odtwarza melodie poznanych utworów. Chętnie akompaniuje do piosenek na różnych instrumentach perkusyjnych. Realizuje „echo rytmiczne”.

<p>instrumentach melodycznych proste melodie i akompaniamenty, – realizuje sylabami rytmicznymi, gestem oraz ruchem proste rytmy i wzory rytmiczne; reaguje ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany, zmiany tempa, metrum i dynamiki (maszeruje, biega, podskakuje); realizuje proste schematy rytmiczne (tataizacją, ruchem całego ciała), – wyraża ruchem nastroj i charakter muzyki; tańczy podstawowe kroki i figury krakowiaka, polki oraz innego, prostego tańca ludowego,</p>	<p>Rozpoznaje hymn Polski. Wie, jak się zachować w czasie śpiewania hymnu państwowego. Rozpoznaje krakowiaka, uczy się jego kroków.</p>	
<p>b) rozróżnia podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo, dynamika) i znaki notacji muzycznej (wyraża ruchowo czas trwania wartości rytmicznych, nut i pauz),</p>	<p>Rozpoznaje dźwięki wysokie i niskie, ciche i głośne. Poznaje elementy muzyki: melodia, rytm, tempo, akompaniament, wysokość dźwięków. Poznaje podstawowe znaki notacji muzycznej.</p>	
<p>c) świadomie i aktywnie słucha muzyki (wyraża swe doznania werbalnie i niewerbalnie) oraz określa jej cechy: rozróżnia i wyraża środkami pozamuzycznymi charakter emocjonalny muzyki, rozpoznaje utwory wykonane: solo i zespołowo, na chór i orkiestrę; orientuje się w rodzajach głosów ludzkich (sopran, bas) oraz w instrumentach muzycznych (fortepian, gitara, skrzypce, trąbka, flet, perkusja); rozpoznaje podstawowe formy muzyczne – AB, ABA (wskazuje ruchem lub gestem ich kolejne części);</p>	<p>Słucha pieśni, miniatur instrumentalnych, audycji radiowych, recytacji, piosenek, odgłosów. Słucha utworów muzycznych i niektóre z nich rozpoznaje. Wyraża swe doznania różnymi sposobami. Kulturalnie zachowuje się podczas koncertu. Ilustruje plastycznie utwory muzyczne. Wykazuje pozytywny stosunek emocjonalny do kontaktów z muzyką, także poważną.</p>	<p>Z uwagą i zaangażowaniem słucha utworów muzycznych i je rozpoznaje. Wykonuje starannie ilustracje do wysłuchanej muzyki. Rozpoznaje głosy ludzkie (sopran, bas) oraz brzmienie niektórych instrumentów. Słucha utworów muzycznych i wypowiada się na ich temat.</p>
<p>3.2 W zakresie tworzenia muzyki:</p>	<p>3.2 W zakresie tworzenia muzyki:</p>	<p>3.2 W zakresie tworzenia muzyki:</p>
<p>a) wie, że muzykę można zapisać i odczytać,</p>	<p>Wie, że muzykę zapisuje się za pomocą znaków notacji muzycznej.</p>	<p>Odczytuje proste znaki notacji muzycznej, nazwy dźwięków gamy. Zapisuje elementarne znaki notacji muzycznej.</p>

b) tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki,	Interpretuje ruchem piosenki, tematy rytmiczne i utwory instrumentalne.	Wykonuje inscenizacje piosenek i zabaw przy muzyce.
c) improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad,	Improwizuje głosem zgodnie z podanymi zasadami.	Improwizuje głosem i na instrumentach, zgodnie z podanymi zasadami.
d) wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją	Poznaje rodzaje i funkcje prostych utworów muzycznych.	
4. Edukacja plastyczna	4. Edukacja plastyczna	4. Edukacja plastyczna
4.1 W zakresie percepcji sztuki:	4.1 W zakresie percepcji sztuki:	4.1 W zakresie percepcji sztuki:
a) określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym; uczestniczy w życiu kulturalnym tych środowisk, wie o istnieniu placówek kultury działających na ich rzecz,	Przejawia zainteresowania tradycjami kulturowymi swojego regionu. Uczestniczy w życiu kulturalnym swojego środowiska rodzinnego i szkolnego.	Poznaje lokalne zabytki, dzieła sztuki oraz placówki kultury działające w pobliżu miejsca zamieszkania.
b) korzysta z przekazów medialnych; stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora);	Korzysta z dostępnych technologii informacyjnych. Rozsądnie korzysta z komputera.	Wie, co to jest przekaz medialny.
4.2 W zakresie ekspresji przez sztukę:	4.2 W zakresie ekspresji przez sztukę:	4.2 W zakresie ekspresji przez sztukę:
a) ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką, korzysta z narzędzi multimedialnych,	Ilustruje sceny realne i fantastyczne inspirowane wyobraźnią, literaturą, muzyką, otoczeniem społecznym i przyrodniczym. Koloruje obrazki, uzupełnia je nalepkami zgodnie z instrukcją	Wykorzystuje narzędzia multimedialne. Uwzględnia w swoich pracach ruch postaci, sceny zbiorowe oraz wyraża swoje marzenia, wyobrażenia i nastroj. Chętnie podejmuje działania plastyczne inspirowane przeżyciami, marzeniami, literaturą, filmem, sztuką teatralną.
b) podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak: kształt, barwa, faktura w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne),	Chętnie podejmuje różnorodne działania związane z edukacją plastyczną. Rozpoznaje i nazywa barwy. Posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura. Przedstawia różnymi środkami i technikami plastycznymi barwne kompozycje. Właściwie rozmieszcza rysunek na	Nazywa kolory, materiały, przybory do rysowania, malowania i narzędzia wykorzystywane w działalności plastycznej. Sprawnie posługuje się przyborami i narzędziami do rysowania, malowania, wycinania, majsterkowania. Uwzględnia w swoich pracach: kształt, wielkość, barwę, proporcje, układ, fakturę.

	ograniczonej płaszczyźnie. Oszczędnie gospodaruje materiałami. Przestrzega zasad bezpieczeństwa. Ma świadomość, że każda praca musi mieć swój cel, musi być skończona.	
c) realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, w tym służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym (stosując określone narzędzia i wytwory przekazów medialnych);	Wypowiada się w różnorodnych technikach plastycznych na płaszczyźnie i w przestrzeni, prezentując sceny np. z życia rodzinnego i szkolnego oraz z otoczenia przyrodniczego i społecznego. Tworzy przedmioty charakterystyczne dla regionu, w którym mieszka. Projektuje i wykonuje różnorodne formy użytkowe. Korzysta z szablonów, przyrządów. Korzysta z rysunków pomocniczych w procesie planowania, organizowania i realizacji różnorodnych działań plastycznych i technicznych.	Stara się realizować proste projekty w zakresie form użytkowych. Stara się przedstawiać i wyrażać w swoich pracach własne przeżycia, obserwacje, marzenia, wyobrażenia, otaczającą rzeczywistość przyrodniczą i społeczną oraz świat fantazji.
4.3 W zakresie recepcji sztuki:	4.3 W zakresie recepcji sztuki:	4.3 W zakresie recepcji sztuki:
a) rozróżnia takie dziedziny działalności twórczej człowieka, jak: architektura, sztuki plastyczne oraz inne określone dyscypliny sztuki (fotografia, film) i przekazy medialne (telewizja, internet), a także rzemiosło artystyczne i sztukę ludową,	Rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki: architekturę (architekturę zieleni), malarstwo, rzeźbę, grafikę, sztukę ludową i krótko wypowiada się na ich temat. Nazywa niektóre wytwory pracy człowieka.	Próbuje określać dziedziny działalności twórczej człowieka, specjalności zawodowe, narzędzia, działy sztuki użytkowej. Poznaje funkcje rzemiosła artystycznego.
b) rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; opisuje ich cechy charakterystyczne (posługując się elementarnymi terminami właściwymi dla tych dziedzin działalności twórczej).	Rozpoznaje niektóre obiekty z dziedziny architektury, rzeźby, malarstwa.	Poznaje wybrane dzieła sztuki należące do polskiego dziedzictwa kultury. Rozumie elementarne pojęcia z dziedziny sztuki.
5. Edukacja społeczna	5. Edukacja społeczna	5. Edukacja społeczna
5.1 Uczeń odróżnia, co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi;	Uczy się oceniać postępowanie swoje i innych, uczy się odróżniać, co jest dobre, a co złe. Dokonuje wyborów, zdając sobie sprawę z konsekwencji. Podejmuje próby samooceny.	Trafnie ocenia postępowanie swoje i innych jako członków różnych społeczności (domowej szkolnej) oraz uczestników ruchu drogowego, pasażerów, widzów, opiekunów zwierząt.

<p>5.2 Uczeń odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym; nie krzywdzi innych, pomaga słabszym i potrzebującym;</p>	<p>Rozumie, że należy mówić prawdę. Dbą o dobro własne i innych. Stara się panować nad emocjami. Buduje pozytywny obraz samego siebie. Przeżywa satysfakcję z własnego działania i osiągniętych wyników.</p>	<p>Rozumie, że należy przestrzegać norm postępowania jako członek różnych społeczności (np. dziecko, uczeń, kolega, widz, pasażer). Rozumie potrzebę działania na rzecz osób potrzebujących.</p>
<p>5.3 Uczeń zna podstawowe relacje między najbliższymi; podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia; identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami; ma rozeznanie, że pieniądze otrzymuje się za pracę; rozumie, co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny, i wie, że trzeba do niej dostosować swe oczekiwania;</p>	<p>Wykazuje poczucie przynależności do rodziny. Wie, że pieniądze otrzymuje się za pracę. Szanuje pracę własną i innych. Rozumie, że należy dostosowywać swoje oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny.</p>	<p>Zna podstawowe relacje między najbliższymi. Zna obowiązki domowe dziecka i stara się je wypełniać. Poznaje tradycje swojej rodziny.</p>
<p>5.4 Uczeń współpracuje z innymi w zabawie, w nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych; przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz świecie dorosłych; wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników (formy grzecznościowe); rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania; jest chętny do pomocy, respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku;</p>	<p>Współpracuje z innymi w różnych sytuacjach. Nawiązuje pozytywne kontakty w grupie. Chętnie podejmuje działania w zakresie kreatywnego rozwiązywania problemów.</p>	<p>Zna zasady i przestrzega reguł współpracy. Wie, jak należy zachowywać się w stosunku do osób dorosłych. Chętnie i zgodnie współpracuje z rówieśnikami i z dorosłymi. Podejmuje zadania wymagające troskliwości i opiekuńczości.</p>
<p>5.5 Uczeń jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.; wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa;</p>	<p>5.5 Uczeń jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.; wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa;</p>	<p>Wykazuje szacunek i zrozumienie dla innych osób, świata przyrody.</p>
<p>5.6 Uczeń zna prawa ucznia i jego obowiązki (w tym zasady bycia dobrym kolegą), respektuje je; uczestniczy w szkolnych wydarzeniach;</p>	<p>Dostosowuje swoje zachowanie do obowiązujących umów i zasad. Poznaje prawa i obowiązki ucznia. Chce być dobrym kolegą. Uczestniczy w szkolnych wydarzeniach.</p>	<p>Dąży do podtrzymywania pozytywnych kontaktów z rówieśnikami.</p>
<p>5.7 Uczeń zna najbliższą okolicę, jej ważniejsze obiekty, tradycje; potrafi wymienić status administracyjny swojej</p>	<p>Zna nazwę miejscowości, w której mieszka, swojej narodowości, stolicy. Zna status swojej miejscowości (wieś,</p>	<p>Poznaje swoją najbliższą okolicę i jej najważniejsze obiekty oraz tradycje.</p>

<p>miejsowości (wieś, miasto); wie, w jakim regionie mieszka; uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność;</p>	<p>miasto).</p>	
<p>5.8 Uczeń wie, jakiej jest narodowości; wie, że mieszka w Polsce, a Polska znajduje się w Europie; zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn narodowy) i najważniejsze wydarzenia historyczne; orientuje się w tym, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i świata; rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej;</p>	<p>Zna swoją narodowość i symbole narodowe oraz rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej. Wie, że mieszka w Polsce, a Polska znajduje się w Europie i należy do Unii Europejskiej.</p>	<p>Wie, że są ludzie zasłużeni dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i dla świata.</p>
<p>5.9 Uczeń wie, jak ważna jest praca w życiu człowieka; wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi i znajomi; wie, czym zajmuje się np. kolejarz, aptekarz, policjant, weterynarz;</p>	<p>Zna zawody osób, które mogą pomóc w trudnych i niebezpiecznych sytuacjach.</p>	<p>Poznaje pracę ludzi różnych zawodów i rozumie jej znaczenie.</p>
<p>5.10 Uczeń wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można ich organizować i dlaczego;</p>	<p>Wie, gdzie można organizować zabawy. Samodzielnie i bezpiecznie organizuje sobie czas wolny w szkole, w domu i poza nimi. Unika miejsc i sytuacji niebezpiecznych w miejscu pobytu.</p>	<p>Przestrzega zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Przestrzega bezpieczeństwa dotyczącego zatruc pokarmowych.</p>
<p>5.11 Uczeń zna zagrożenia ze strony ludzi; potrafi powiadomić dorosłych o wypadku, zagrożeniu, niebezpieczeństwie; zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, policji oraz ogólnopolski numer alarmowy 112.</p>	<p>Właściwie reaguje na sygnały alarmowe, sytuacje niebezpieczne. Uczy się, jak właściwie się zachowywać w sytuacji zagrożenia ze strony innych ludzi. Wie, do kogo zwrócić się o pomoc.</p>	<p>Szuka porady w sytuacjach zagrożenia lub udziela pomocy innym. Zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, policji, straży pożarnej i numer alarmowy 112. Rozpoznaje sygnały alarmowe (akustyczne) w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych, właściwie na nie reaguje.</p>
<p>6. Edukacja przyrodnicza</p>	<p>6. Edukacja przyrodnicza</p>	<p>6. Edukacja przyrodnicza</p>
<p>6.1 Uczeń obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem;</p>	<p>Obserwuje zmiany zachodzące w otoczeniu przyrodniczym i społecznym. Przeprowadza proste obserwacje, pomiary, ćwiczenia i doświadczenia. Koncentruje swoją uwagę na przedmiocie poznania. Dokonuje analizy, porównywania, wnioskowania i uogólniania. Rozróżnia rodzaje</p>	<p>Wykazuje naturalną ciekawość poznawczą – stawia różnorodne pytania. Dostrzega w swoim otoczeniu cykle i regularności.</p>

	opadów w różnych porach roku. Potrafi obserwować pogodę i prowadzić kalendarz pogody.	
6.2 Uczeń opisuje życie w wybranych ekosystemach: w lesie, ogrodzie, parku, na łące i w zbiornikach wodnych; wie, jakie warunki są konieczne do rozwoju roślin i zwierząt w gospodarstwie domowym, w szkolnych uprawach i hodowlach itp.; wie, jaki pożytek przynoszą zwierzęta środowisku, i podaje proste przykłady;	Rozpoznaje powszechnie znane rośliny i zwierzęta w różnych środowiskach przyrodniczych. Zna zwyczaje zwierząt z różnych ekosystemów. Wie, jaką rolę odgrywają w środowisku zwierzęta. Wie, czego roślina potrzebuje do życia. Zna zasady prowadzenia prostych hodowli i upraw.	Poznaże życie w wybranych ekosystemach: w lesie, ogrodzie, parku, w zbiornikach wodnych. Potrafi wymienić podstawowe warunki niezbędne do życia zwierzętom i roślinom. Samodzielnie prowadzi proste hodowle.
6.3 Uczeń nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego;	Poznaże charakterystyczne cechy krajobrazu regionu, w którym mieszka.	Poznaże charakterystyczne cechy krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego.
6.4 Uczeń nazywa oraz wyróżnia zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne;	Nazywa rośliny i zwierzęta żyjące w różnych regionach Polski.	Wymienia kilka typowych zwierząt dla danego regionu Polski. Wymienia i rozpoznaje niektóre zwierzęta egzotyczne.
6.5 Uczeń wyjaśnia zależność zjawisk przyrody od pór roku; wie, jak zachować się odpowiednio do warunków atmosferycznych;	Dostrzega i wymienia zmiany zachodzące w różnych porach roku. Nazywa zjawiska charakterystyczne dla różnych pór roku. Rozumie potrzebę dostosowania ubioru do warunków atmosferycznych. Potrafi wymienić sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku.	Obserwuje zmiany zachodzące w otoczeniu przyrodniczym w różnych porach roku. Dostrzega przyczyny tych zmian. Rozumie komunikaty meteorologiczne podawane w radiu i telewizji. Świadomie podejmuje zachowania odpowiednie do warunków atmosferycznych.
6.6 Uczeń podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; wie, że należy segregować śmieci, rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych; wie, że należy oszczędzać wodę; wie, jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek (wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierny hałas, kłusownictwo); chroni przyrodę: nie śmieci, szanuje rośliny, zachowuje ciszę,	Rozumie konieczność ochrony środowiska przyrodniczego, również w najbliższej okolicy. Chroni przyrodę i właściwie zachowuje się w lesie, w parku itp. Wie, że należy segregować śmieci. Zna zasady segregowania śmieci. Rozumie, dlaczego należy oszczędzać wodę. Rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych. Wie, jak postępować ze zwierzętami domowymi i dzikimi i jak im	Świadomie podejmuje działania na rzecz ochrony środowiska. Zna nazwy niektórych roślin i zwierząt chronionych. Uzasadnia potrzebę oszczędzania wody.

pomaga zwierzętom;	pomagać w różnych porach roku.	
6.7 Uczeń zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin:		
a) wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi,	Rozumie stałe następstwo dni i nocy, pór roku.	Poznaje wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi.
b) znaczenie powietrza i wody dla życia człowieka, roślin i zwierząt,	Wymienia warunki potrzebne człowiekowi do życia oraz do rozwoju zwierząt i wzrostu roślin. Wie, jakie znaczenie ma woda dla ludzi, zwierząt, roślin.	Poznaje wpływ powietrza i wody na życie ludzi, roślin i zwierząt.
c) znaczenie wybranych skał i minerałów dla człowieka (np. węgla i gliny);	Wie, do czego wykorzystywany jest węgiel.	Poznaje znaczenie wybranych skał i minerałów.
6.8 Uczeń nazywa podstawowe części ciała i organy wewnętrzne zwierząt i ludzi (np. serce, płuca, żołądek)	Nazywa podstawowe części ciała.	Poznaje części ciała oraz organy wewnętrzne ludzi np. serce, płuca, żołądek.
6.9 Uczeń zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się, rozumie konieczność kontrolowania stanu zdrowia i stosuje się do zaleceń lekarza i lekarza dentystry,	Wymienia produkty sprzyjające zdrowemu odżywianiu się. Rozumie konieczność systematycznej kontroli stanu zdrowia i kontroli stomatologicznej. Dbą o czystość ciała, higienę osobistą oraz o ład i porządek otoczenia.	Podjmuje działania dotyczące zdrowego odżywiania się.
6.10 Uczeń dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych (w miarę swoich możliwości), orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt, a także w zagrożeniach typu burza, huragan, śnieżycy, lawina, powódź itp.; wie, jak trzeba zachować się w takich sytuacjach.	Przestrzega przepisów i zasad bezpieczeństwa w szkole, w domu, na ulicy. Dbą o czystość ciała, zęby, higienę osobistą oraz o ład i porządek w otoczeniu. Sprawnie i bezpiecznie posługuje się przyborami, narzędziami, niektórymi urządzeniami technicznymi w czasie podejmowanych działań. Potrafi wymienić zagrożenia dla środowiska ze strony człowieka i dla człowieka ze strony środowiska przyrodniczego. Odróżnia i właściwie reaguje na sygnały alarmowe, ostrzegawcze, w szkole i w najbliższym otoczeniu. Wie, jak zachować się w sytuacjach wywołanych groźnymi zjawiskami atmosferycznymi.	Podjmując różnorodne formy aktywności bierze pod uwagę bezpieczeństwo własne i innych. Dostrzega niebezpieczeństwa związane ze zjawiskami atmosferycznymi (burza, huragan, powódź, śnieżycy). Orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt.
7. Edukacja matematyczna	7. Edukacja matematyczna	7. Edukacja matematyczna

7.1 Uczeń klasyfikuje obiekty i tworzy proste serie; dostrzega i kontynuuje regularności;	Klasyfikuje obiekty, tworzy kolekcje i nadaje im tytuły np. zwierzęta, zabawki, rzeczy do ubrania. Tworzy i klasyfikuje zbiory.	Tworzy serie, kontynuuje regularności.
7.2 Uczeń liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1, dziesiątkami od danej liczby w zakresie 100 i setkami od danej liczby w zakresie 1000;	Układa elementy rosnąco i malejąco oraz je numeruje, określa obiekty poprzednie i następne w danej serii. Przelicza zbiory w zakresie 20, korzystając z konkretów lub rysunków. Wymienia liczebniki porządkowe w zakresie 20. Liczy kolejno i wstecz w zakresie 10.	Posługuje się liczebnikami porządkowymi w zakresie 20. Liczy kolejno i wstecz w zakresie 10. Przelicza zbiory w zakresie 100. Liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1. Liczy dziesiątkami w zakresie 100.
7.3 Uczeń zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000; rozumie dziesiętny system pozycyjny;	Zapisuje liczby cyframi w zakresie 10. Czyta liczby zapisane słownie i cyframi w zakresie 10. Pisze liczby widoczne na zegarze, termometrze, linijce centymetrowej (w zakresie 10).	Wyodrębnia w zapisie liczby jednocyfrowe, dziesiątki.
7.4 Uczeń ustala równoliczność porównywanych zestawów elementów mimo obserwowanych zmian w ich układzie; porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $,$ $=$);	Ustala równoliczność mimo obserwowanych zmian w układzie elementów w porównywanych zbiorach. Porządkuje i porównuje liczby w zakresie 20. Porównuje liczby, korzystając z konkretów lub rysunków. Pisze znaki matematyczne: $+$, $-$, $,$ $=$. Rozumie pojęcia: liczba, cyfra, dodać, odjąć, plus, minus, równa się, tyle samo, większy, mniejszy.	Porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 100. Stosuje znak: $,$ $=$.
7.5 Uczeń dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 (bez algorytmów działań pisemnych); sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania;	Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 10 (także w pamięci). Wykorzystuje dodawanie i odejmowanie w sytuacjach życiowych. Korzysta z przemienności dodawania. Sprawdza dodawanie za pomocą odejmowania i odwrotnie.	Sprawnie dodaje i odejmuje w zakresie 20. Rozumie odwrotność dodawania i odejmowania.
7.6 Uczeń mnoży i dzieli liczby w zakresie tabliczki mnożenia (bez algorytmów działań pisemnych); podaje z pamięci iloczyn; sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia;	Dodaje jednakowe składniki w zakresie 10.	Mnoży i dzieli liczby w zakresie 20.
7.7 Uczeń rozwiązuje łatwe	Rozwiązuje łatwe równania	

równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę);	jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka.	
7.8 Uczeń rozwiązuje proste zadania tekstowe (w tym zadania na porównywanie różnicowe, ale bez porównywania ilorazowego);	Rozwiązuje zadania jednodziałaniowe z treścią i stosuje zapis cyfrowy oraz znaki działań. Czyta ze zrozumieniem proste, krótkie zadania tekstowe. W sytuacjach wymagających wysiłku intelektualnego dąży do wykonania zadania.	Rozumie i sprawnie rozwiązuje zadania tekstowe. Rozwiązuje proste zadania tekstowe oraz układa treść zadań do sytuacji, rysunku, zapisu matematycznego.
7.9 Uczeń wykonuje łatwe obliczenia pieniężne (cena, ilość, wartość) i radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności; zna będące w obiegu monety i banknoty; zna wartość nabywczą pieniędzy; rozumie, czym jest dług;	Zna monety i banknoty będące obecnie w obiegu. Posługuje się pieniędzmi (do 10 zł). Zna pojęcie długu i wie, że trzeba go spłacić.	Sprawnie posługuje się pieniędzmi (do 10 zł). Potrafi zaplanować zakupy. Dokonuje prostych obliczeń pieniężnych (cena–ilość–wartość).
7.10 Uczeń mierzy i zapisuje wynik pomiaru długości, szerokości i wysokości przedmiotów oraz odległości; posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr; wykonuje łatwe obliczenia dotyczące tych miar (bez wyrażeń dwumianowanych i zamiany jednostek w obliczeniach formalnych); używa pojęcia kilometr w sytuacjach życiowych, np. jechaliśmy autobusem 27 kilometrów (bez zamiany na metry);	Mierzy długość (różnymi miarkami). Zna pojęcie centymetr.	Dokonuje obliczeń użytecznych w życiu, związanych z długością. Odczytuje wskazania linijki w centymetrach.
7.11 Uczeń waży przedmioty, różnicuje przedmioty cięższe, lżejsze; używa określeń: kilogram, pół kilograma, dekagram, gram; wykonuje łatwe obliczenia, używając tych miar (bez wyrażeń dwumianowanych i zamiany jednostek w obliczeniach formalnych);	Mierzy masy (wagę). Zna pojęcie kilogram.	Dokonuje obliczeń użytecznych w życiu związanych z masą. Waży przedmioty. Odczytuje wskazania wagi w kilogramach.
7.12 Uczeń odmierza płyny różnymi miarkami; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć	Mierzy ilość płynów (dowolną miarką). Zna pojęcie litr.	Dokonuje obliczeń użytecznych w życiu związanych z ilością płynów. Odmierza płyny

litra;		różnymi miarkami.
7.13 Uczeń odczytuje temperaturę (bez konieczności posługiwania się liczbami ujemnymi, np. 5 stopni mrozu, 3 stopnie poniżej zera);	Odczytuje wskazania termometru.	Dokonuje obliczeń użytecznych w życiu, związanych z temperaturą. Odczytuje wskazania termometru.
7.14 Uczeń odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII;	Poznaje znaki w systemie rzymskim od I do XII.	Odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII.
7.15 Uczeń podaje i zapisuje daty; zna kolejność dni tygodnia i miesiący; porządkuje chronologicznie daty; wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych; odczytuje wskazania zegarów w systemach: 12- i 24-godzinnym, wyświetlających cyfry i ze wskazówkami; posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta; wykonuje proste obliczenia zegarowe;	Posługuje się kalendarzem, nazywa dni tygodnia i miesiące w roku. Rozpoznaje godziny na zegarze. Zna pojęcie godzina. Odczytuje pełne godziny na zegarze.	Oblicza upływ czasu na zegarze (pełne godziny). Zna kolejność dni tygodnia, miesiący. Dokonuje obliczeń kalendarzowych (pełne miesiące). Rozumie i posługuje się pojęciami do określania czasu. Wykonuje proste obliczenia zegarowe (pełne godziny).
7.16 Uczeń rozpoznaje i nazywa koła, prostokąty (w tym kwadraty) i trójkąty (również położone w różny sposób oraz w sytuacji, gdy figury zachodzą na siebie); rysuje odcinki o podanej długości; oblicza obwody trójkątów i prostokątów (bez wyrażeń dwumianowanych i zamiany jednostek w obliczeniach formalnych);	Rozpoznaje i nazywa figury geometryczne: koło, kwadrat, prostokąt, trójkąt.	Rozpoznaje i nazywa figury nietypowe, np. zachodzące na siebie.
7.17 Uczeń wyprowadza kierunki od siebie i innych osób; określa położenie obiektów wzglę- dem obranego obiektu, używając określeń: góra, dół, przód, tył, w prawo, w lewo oraz ich kombinacji;	Rozumie i określa kierunki w przestrzeni. Wyprowadza kierunki od siebie i innych osób.	Sprawnie wykonuje ćwiczenia mające na celu określanie kierunków, stosunków przestrzennych, wskazanie cech wielkościowych.
7.18 Uczeń dostrzega symetrię (np. w rysunku motyla); rysuje drugą połowę symetrycznej figury;	Dostrzega symetrię i rysuje drugą połowę danej figury lub przedmiotu. Umie dokończyć wzór szlaczka.	
7.19 Uczeń zauważa, że jedna figura jest powiększeniem lub pomniejszeniem drugiej; rysuje figury w powiększeniu i w pomniejszeniu.	Rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu.	
8. Zajęcia komputerowe	8. Zajęcia komputerowe	8. Zajęcia komputerowe

8.1 Uczeń posługuje się komputerem w podstawowym zakresie;	Umie włączyć i wyłączyć komputer. Nazywa podstawowe elementy zestawu komputerowego. Posługuje się myszą i klawiaturą. Rozpoznaje klawisze literowe i cyfrowe. Zna niektóre pojęcia związane z obsługą komputera oraz nazwy klawiszy (np. kliknąć, kursor, przybornik, Spacja, Caps Lock, Enter, Shift, Backspace, Delete, Alt prawy). Wykonuje polecenia wymagające zastosowania wybranych klawiszy.	Umie obsługiwać komputer w podstawowym zakresie. Sprawnie posługuje się myszą – korzysta z jej prawego i lewego przycisku. Rozpoznaje wybrane klawisze i wykonuje polecenia z ich wykorzystaniem. Rozpoznaje i nazywa nośniki (np. płyta CD).
8.2 Uczeń posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania; korzysta z opcji w programach;	Umie uruchomić edukacyjną grę komputerową i zna zasady jej działania.	Czyta prostą instrukcję; korzysta z opcji w grach komputerowych.
8.3 Uczeń wyszukuje informacje i korzysta z nich:	8.3 Uczeń wyszukuje informacje i korzysta z nich:	8.3 Uczeń wyszukuje informacje i korzysta z nich:
a) przegląda wybrane przez nauczyciela strony internetowe (np. stronę swojej szkoły),	Obserwuje osobę dorosłą korzystającą z internetu. Z pomocą nauczyciela wpisuje adresy stron internetowych i przegląda bezpieczne strony internetowe.	Uczy się korzystać ze wskazanych przez nauczyciela adresów stron internetowych.
b) dostrzega elementy aktywne na stronie internetowej, nawiguje po stronach w określonym zakresie,	Dostrzega (z pomocą nauczyciela) elementy aktywne na stronie internetowej	Z pomocą nauczyciela nawiguje po stronach internetowych.
c) odtwarza animacje i prezentacje multimedialne;	Korzysta (z pomocą nauczyciela) z prezentacji multimedialnych.	Poznaje sposób odtwarzania animacji i prezentacji multimedialnych.
8.4 Uczeń tworzy teksty i rysunki:	8.4 Uczeń tworzy teksty i rysunki:	8.4 Uczeń tworzy teksty i rysunki:
a) wpisuje za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki, wyrazy i zdania,	Pisze (z pomocą nauczyciela) litery, cyfry, wyrazy, krótkie zdania, korzystając z edytora tekstu w programie Microsoft Word.	Samodzielnie pisze za pomocą klawiatury litery, cyfry, wyrazy, zdania i krótkie teksty, korzystając z edytora tekstu w programie Microsoft Word. Stosuje niektóre elementy formatowania tekstu (np. rozmiar i kolor czcionki).
b) wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki, np. z gotowych figur;	Korzysta (z pomocą nauczyciela) z podstawowych narzędzi z przybornika w edytorze grafiki Paint.	Wykonuje rysunki, korzystając z podstawowych narzędzi z przybornika w edytorze grafiki Paint.
8.5 Uczeń zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, internetu i	8.5 Uczeń zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, internetu i	8.5 Uczeń zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, internetu i

multimediów:	multimediów:	multimediów:
a) wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadweręża kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne, wie, jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia,	Wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadweręża kręgosłup. Rozumie, że z komputera i z internetu trzeba korzystać tak, by nie narażać własnego zdrowia i bezpieczeństwa.	Rozumie, że praca przy komputerze ogranicza kontakty społeczne.
b) ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu,	Rozumie, że podczas korzystania z sieci nie wolno ujawniać swoich danych.	Poznaje niebezpieczeństwa wynikające z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu. Informuje innych o ewentualnych zagrożeniach.
c) stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediów	Dobrze zna regulamin obowiązujący w pracowni komputerowej i stosuje się do niego.	Przestrzega zasad prawidłowego włączania i wyłączenia komputera.
9. Zajęcia techniczne	9. Zajęcia techniczne	9. Zajęcia techniczne
9.1 Uczeń zna środowisko techniczne na tyle, że:	9.1 Uczeń zna środowisko techniczne na tyle, że:	9.1 Uczeń zna środowisko techniczne na tyle, że:
a) orientuje się w sposobach wytwarzania przedmiotów codziennego użytku („jak to zrobiono?”): meble, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego,	Orientuje się, w jaki sposób powstały przedmioty codziennego użytku, np. meble.	Potrafi powiedzieć, jak działa wybrane urządzenie domowe.
b) rozpoznaje rodzaje maszyn i urządzeń: transportowych (samochody, statki, samoloty), wytwórczych (narzędzia, przyrządy), informatycznych (komputer, laptop, telefon komórkowy); orientuje się w rodzajach budowli (budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe, mosty, tunele, wieże) i urządzeń elektrycznych (latarka, prądnica rowerowa),	Wie, jak ludzie wykorzystywali dawniej siły natury. Rozpoznaje rodzaje środków transportu (samochody, statki, samoloty). Rozpoznaje urządzenia informatyczne (komputer, laptop, telefon komórkowy). Korzysta z dostępnych mu nowych technologii informacyjnych.	Rozróżnia rodzaje budowli: budynki mieszkalne, wieże, tunele, mosty. Rozpoznaje urządzenia elektryczne, np. latarkę.
c) określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych (tanie lub drogie w zakupie i użytkowaniu), estetycznych (np. ładne lub brzydkie);	Posiada elementarną wiedzę z zakresu techniki niezbędnej w jego życiu.	Poznaje wartość urządzeń technicznych (cechy użytkowe, ekonomiczne, estetyczne).
9.2 Uczeń realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu:	9.2 Uczeń realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu:	9.2 Uczeń realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu:
a) przedstawia pomysły	Projektuje i wykonuje	Uczy się planować kolejne

rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywo sztuczne, materiały włókiennicze) oraz narzędzia,	różnorodne płaskie i przestrzenne formy użytkowe. Korzysta z różnorodnych przedmiotów i materiałów dostępnych w otoczeniu.	czynności. Uczy się dobierać właściwy materiał i narzędzia. Modyfikuje swoje działania w czasie wykonywanych zadań.
b) rozumie potrzebę organizowania działania technicznego: pracy indywidualnej i zespołowej,	Ma świadomość konieczności właściwej organizacji stanowiska pracy. Wie, że każda praca powinna być zakończona w określonym czasie. Ustala niezbędne czynności prowadzące do zrealizowania zadania. W czasie pracy przestrzega kolejności działań. Skutecznie działa indywidualnie i w zespole. Ocenia efekty własnych działań w pracy indywidualnej i grupowej.	Potrafi pracować indywidualnie. Skutecznie działa w zespole. Elastycznie reaguje na propozycje zmian w czasie wykonywanej pracy.
c) posiada umiejętności: – odmierzenia potrzebnej ilości materiału, – cięcia papieru, tektury itp., – montażu modeli papierowych i z tworzyw sztucznych, korzystając z prostych instrukcji i schematów rysunkowych, np. buduje latawce, makiety domów, mostów, modele samochodów, samolotów i statków, – w miarę możliwości, montażu obwodów elektrycznych, szeregowych i równoległych z wykorzystaniem gotowych zestawów;	Wykonuje proste zabawki napędzane siłami natury. W miarę możliwości konstruuje urządzenia techniczne z gotowych zestawów do montażu. Uczy się odmierzać potrzebną ilość materiału. Potrafi ciąć papier.	Sprawnie konstruuje urządzenia techniczne z gotowych zestawów do montażu. Korzysta z prostych instrukcji i schematów rysunkowych. Uczy się montować modele z papieru i tworzyw sztucznych, np. latawce, samoloty, makiety.
9.3 Uczeń dba o bezpieczeństwo własne i innych:	9.3 Uczeń dba o bezpieczeństwo własne i innych:	9.3 Uczeń dba o bezpieczeństwo własne i innych:
a) utrzymuje ład i porządek wokół siebie, w miejscu pracy; sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymaniu porządku,	Wykazuje samodzielność, dba o swoje rzeczy. Organizuje swoje miejsce pracy. Utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy. Porządkuje miejsce pracy po zakończeniu działań.	
b) właściwie używa narzędzi i urządzeń technicznych,	Bezpiecznie korzysta z urządzeń technicznych. Bezpiecznie posługuje się materiałami i narzędziami. Rozumie potrzebę właściwego, oszczędnego wykorzystywania narzędzi i urządzeń technicznych.	Potrafi uzasadnić dobór narzędzi, materiałów, urządzeń technicznych do wykonywanych działań.

c) wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji; wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku.	Przestrzega przepisów i zasad bezpieczeństwa w szkole, w domu, na ulicy. Wie, jak bezpiecznie korzystać ze środków komunikacji. Wie, jakie zasady obowiązują pieszych poruszających się po drogach. Wie, jak bezpiecznie korzystać z roweru. Wie, jak należy się zachować w sytuacji wypadku. Właściwie reaguje na sygnały alarmowe, sytuacje niebezpieczne.	Rozumie, że jako uczestnik ruchu drogowego, jest obowiązany przestrzegać zasad bezpieczeństwa.
10. Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna Podane umiejętności dotyczą dzieci o prawidłowym rozwoju fizycznym. Umiejętności dzieci niepełnosprawnych ustala się stosownie do ich możliwości	10. Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna Podane umiejętności dotyczą dzieci o prawidłowym rozwoju fizycznym. Umiejętności dzieci niepełnosprawnych ustala się stosownie do ich możliwości	10. Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna Podane umiejętności dotyczą dzieci o prawidłowym rozwoju fizycznym. Umiejętności dzieci niepełnosprawnych ustala się stosownie do ich możliwości
10.1 Uczeń w zakresie sprawności fizycznej:	10.1 Uczeń w zakresie sprawności fizycznej:	10.1 Uczeń w zakresie sprawności fizycznej:
a) realizuje marszobieg trwający co najmniej 15 minut,	Bierze udział w marszobiegach.	Rozumie, że należy dbać o swoją sprawność fizyczną.
b) umie wykonać próbę siły mięśni brzucha oraz próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa,	Poprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne i proste układy taneczne. Systematycznie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne wzmacniające mięśnie brzucha i kręgosłupa. Poznaje próby mięśni brzucha oraz próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa.	
c) potrafi pokonywać przeszkody naturalne i sztuczne;	Ćwiczy pokonywanie przeszkód naturalnych i sztucznych.	Pokonuje przeszkody, skacze i biega.
10.2 Uczeń w zakresie treningu zdrowotnego:	10.2 Uczeń w zakresie treningu zdrowotnego:	10.2 Uczeń w zakresie treningu zdrowotnego:
a) przyjmuje pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń oraz wykonuje przewrót w przód,	Reaguje ruchem na różne sygnały wzrokowe i dźwiękowe. Poznaje pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń. Wykonuje ćwiczenia przygotowujące do przewrotu w przód.	Przyjmuje poprawne pozycje wyjściowe do ćwiczeń. Wykonuje przewrót w przód.
b) skacze przez skakankę, wykonuje przeskoki jednonóż i obunóż nad niskimi przeszkodami,	Opanowuje skoki przez skakankę. Wykonuje przeskoki jednonóż i obunóż nad niskimi przeszkodami.	Sprawnie skacze przez skakankę.
c) wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru, z	Wykonuje ćwiczenia: równoważne w różnych	Wykonuje ćwiczenia kształcące zręczność i zwinność, z

przyborem i na przyrządzie;	układach, kształtując skoczność i zwinność.	przyborem i na przyrządzie.
10.3 Uczeń w zakresie sportów całego życia i wypoczynku:	10.3 Uczeń w zakresie sportów całego życia i wypoczynku:	10.3 Uczeń w zakresie sportów całego życia i wypoczynku:
a) posługuje się piłką: rzuca, chwytą, kozłuje, odbija i prowadzi ją,	Rzuca i chwytą, uczy się kozłować piłką, odbija i toczy piłkę. Rzuca do celu.	Sprawnie rzuca, chwytą, celuje, kozłuje, odbija i prowadzi piłkę.
b) jeździ np. na rowerze, wrotkach; przestrzega zasad poruszania się po drogach,	Jeździ na rowerze. Świadomie przestrzega zasad poruszania się po drogach.	Chętnie podejmuje naukę jazdy na rolkach, wrotkach.
c) bierze udział w zabawach, minigrach i grach terenowych, zawodach sportowych, respektując reguły i podporządkowując się decyzjom sędziego,	Bierze udział w grach, zabawach i zawodach sportowych. Respektuje zasady gier i zabaw oraz podporządkowuje się im. Przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.	Aktywnie uczestniczy w grach zespołowych i zawodach sportowych. Poznaje gry terenowe. Rozumie rolę sędziego i podporządkowuje się jego decyzjom.
d) wie, jak należy zachować się w sytuacjach zwycięstwa, i radzi sobie z porażkami w miarę swoich możliwości;	Stara się właściwie reagować na zwycięstwo i porażkę.	
10.4 Uczeń w zakresie bezpieczeństwa i edukacji zdrowotnej:	10.4 Uczeń w zakresie bezpieczeństwa i edukacji zdrowotnej:	10.4 Uczeń w zakresie bezpieczeństwa i edukacji zdrowotnej:
a) dba o higienę osobistą i czystość odzieży,	Dba o czystość ciała, prawidłową postawę, zęby, higienę osobistą, czystość odzieży oraz ład i porządek w otoczeniu.	Rozumie konieczność systematycznej kontroli zdrowia.
b) wie, jakie znaczenie dla zdrowia ma właściwe odżywianie się oraz aktywność fizyczna,	Rozumie, że należy przestrzegać zasad higieny i właściwie się odżywiać. Wie, jak należy się odżywiać, gdy prowadzi się aktywny tryb życia.	Stara się dbać o swoje zdrowie. Rozumie znaczenie prawidłowego odżywiania dla zdrowia. Przyjmuje prawidłową postawę ciała w zależności od podejmowanych form aktywności.
c) wie, że nie może samodzielnie zażywać leków i stosować środków chemicznych niezgodnie z przeznaczeniem,	Dostrzega niebezpieczeństwa związane z: zatruciami pokarmowymi, środkami chemicznymi, narkotykami, grzybami, używkami, papierosami, lekami, ogniem, urządzeniami elektrycznymi i gazowymi, molestowaniem seksualnym, wymuszeniami, ruchem drogowym, pozostawianiem bez opieki dorosłych.	
d) dba o prawidłową postawę, np. siedząc w ławce, przy stole,	Stara się prawidłowo siedzieć w ławce i przy stole.	Dba o prawidłową postawę ciała w każdej sytuacji. Poznaje

		podstawowe ćwiczenia korygujące postawę ciała.
e) przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem,	Przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.	Sprawnie korzysta z różnych przyborów gimnastycznych.
f) potrafi wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych; wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.	Potrafi wybrać bezpieczne miejsca do zabawy. Wie, do kogo zwrócić się o pomoc. Wie, jak właściwie zachować się w sytuacji zagrożenia.	Przestrzega zasad bezpieczeństwa i reguł współdziałania podczas zabaw i gier ruchowych.
11. Etyka	11. Etyka	11. Etyka
11.1 Uczeń rozumie, że ludzie mają równe prawa, niezależnie od tego, gdzie się urodzili, jak wyglądają, jaką religię wyznają, jaki mają status materialny; okazuje szacunek osobom starszym;	Wie, że ludzie żyją w różnych warunkach i dlatego nie można się chwalić bogactwem. Nie dokucza dzieciom z biedniejszych środowisk. Grzecznie zwraca się do innych osób. Okazuje szacunek starszym. Ustępuje miejsca w autobusie, podaje upuszczony przedmiot, przepuszcza starszych w drzwiach.	Przestrzega reguł obowiązujących w grupie dziecięcej.
11.2 Uczeń zastanawia się nad tym, na co ma wpływ, na czym mu zależy, do czego może dążyć, nie krzywdząc innych; stara się nieść pomoc potrzebującym;	Wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych i kosztem niszczenia przyrody.	
11.3 Uczeń wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji, i pomaga im;	Niesie pomoc potrzebującym, także w sytuacjach codziennych.	Rozumie trudną sytuację dzieci niepełnosprawnych. Stara się nieść pomoc niepełnosprawnym w sytuacjach codziennych.
11.4 Uczeń wie, na czym polega prawdomówność i jak ważna jest odwaga przeciwstawiania się kłamstwu i obmowie; potrafi z tej perspektywy oceniać zachowania bohaterów baśni, opowiadań, legend, komiksów;	Zdaje sobie sprawę z tego, jak ważna jest prawdomówność. Stara się przeciwstawiać kłamstwu i obmowie	Rozumie, jak ważna jest odwaga przeciwstawiania się kłamstwu i obmowie, ocenia z tej perspektywy zachowania bohaterów baśni, opowiadań, legend, komiksów.
11.5 Uczeń wie, że nie można zabierać cudzej własności i stara się tego przestrzegać; wie, że należy naprawić wyrządzoną szkodę; dostrzega, kiedy postaci z baśni, opowiadań, legend, komiksów nie	Wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia. Pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich.	Wie, że należy naprawić wyrządzoną szkodę. Dostrzega, kiedy postaci z baśni, opowiadań, legend, komiksów nie przestrzegają reguły „nie kradnij”.

przestrzegają reguły „nie kradnij”; pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy, nie niszczy ich;		
11.6 Uczeń nawiązuje i pielęgnuje przyjaźnie w miarę swoich możliwości;	Nawiązuje pozytywne kontakty z rówieśnikami. Działa w zespole.	Stara się nawiązywać przyjaźnie. Współpracuje z dziećmi w zabawach i sytuacjach zadaniowych.
11.7 Uczeń przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (grzecznie zwraca się do innych, współpracuje w zabawach i w sytuacjach zadaniowych) oraz w świecie dorosłych (grzecznie zwraca się do innych, ustępuje osobom starszym miejsca w autobusie, podaje upuszczony przedmiot itp.);	Przestrzega reguł obowiązujących w grupie dzieci. Współpracuje z dziećmi w zabawach i w sytuacjach zadaniowych. Grzecznie zwraca się do dorosłych, ustępuje miejsca w autobusie, podaje upuszczony przedmiot.	Wykazuje poczucie przynależności do grup społecznych, w których funkcjonuje: klasa, szkoła, rodzina, środowisko lokalne.
11.8 Uczeń wie, że jest częścią przyrody, chroni ją i szanuje; nie niszczy swojego otoczenia.	Szanuje swoje otoczenie. Nie niszczy przyrody. Rozumie konieczność ochrony środowiska przyrodniczego, również w najbliższej okolicy i otoczeniu.	Włącza się w akcje szkolne i środowiskowe na rzecz ochrony środowiska.